

Guia docent de l'assignatura "Sociologia de la religió"

2011/2012

Codi: 101133

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Sociologia	819 Graduat en Sociologia	OB	3	1

Contacte

Nom : Joan Estruch Gibert

Email : Joan.Estruch@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit previ per cursar aquesta assignatura.

Objectius i contextualització

L'objectiu d'aquesta assignatura és oferir una visió panoràmica de la sociologia de la religió que introdueixi l'alumnat en l'ampli i ric bagatge de la disciplina i que, simultàniament, li faciliti les eines teòriques i metodològiques necessàries per comprendre les transformacions de la religió en la societat contemporània.

Amb aquest objectiu l'assignatura es divideix en dos grans blocs:

A) El primer se centra en oferir una introducció a la disciplina a partir de la revisió conceptual, la presentació d'eines per a l'aproximació metodològica a la religió i l'exposició de les aportacions teòriques dels clàssics.

B) El segon té la voluntat d'abordar els grans temes de debat i d'investigació actuals en la sociologia de la religió com la secularització, el pluralisme i el fonamentalisme.

Competències i resultats d'aprenentatge

1331:E01 - Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.

1331:E01.18 - Definir els conceptes sociològics que interpreten els fenòmens culturals.

1331:E01.19 - Comparar els diferents enfocaments teòrics sobre la cultura.

1331:E01.20 - Relacionar els enfocaments teòrics amb els debats sobre l'ordre social i l'acció.

1331:E02 - Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.

1331:E02.10 - Explicar les interpretacions socials de la cultura d'acord amb aquests enfocaments.

1331:E02.11 - Expressar els debats al voltant d'aquests enfocaments, pel que fa a la cultura.

1331:E02.12 - Relacionar els debats entorn d'aquests enfocaments, referits a la cultura, amb el context històric en el qual han sorgit.

1331:E05 - Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la

posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.

1331:E05.13 - Definir els fenòmens socials subjacents a les polítiques i els conflictes culturals.

1331:E05.14 - Comparar la lectura dels fenòmens culturals des de diferents ideologies presents en la realitat social d'Espanya i de Catalunya.

1331:E05.15 - Distingir els fenòmens culturals subjacents a unes polítiques o a uns conflictes determinats.

1331:E08 - Avaluar les aportacions dels enfocaments sociològics a l'estudi de la cultura, l'educació, la interacció entre societat i medi ambient, la política social i el treball.

1331:E08.01 - Distingir els conceptes sociològics, així com els mètodes i les tècniques de recerca social comunament utilitzats per analitzar la cultura.

1331:E08.02 - Relacionar els conceptes, els mètodes i les tècniques utilitzats per analitzar la cultura amb els debats teòrics i metodològics generals.

1331:E09 - Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques i de situacions de conflicte reconeixent la complexitat dels fenòmens socials i de les decisions polítiques que afecten la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.

1331:E09.17 - Distingir els conceptes sociològics sobre la cultura que adopten els actors implicats en aquestes polítiques i conflictes.

1331:E09.18 - Discriminar les explicacions de les desigualtats culturals entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics que aquests actors donen per descomptades.

1331:E09.19 - Relacionar les explicacions de les desigualtats culturals amb els debats teòrics i metodològics generals.

1331:T03 - Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.

1331:T03.00 - Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.

Continguts

Bloc A. Introducció teòrica, metodològica i conceptual

- a) De què parlem quan parlem de religió? Clarificacions conceptuals.
- b) La perspectiva sociològica en l'anàlisi dels fenòmens religiosos: Déus creadors de persones i persones creadores de Déus.
- c) Les aportacions dels clàssics a la sociologia de la religió: què en podem aprendre?

Bloc B. Els grans eixos actuals de la recerca

- a) El procés de secularització. Anàlisi crítica de la literatura sociològica sobre la secularització. Què és i què no és una societat secular?, què vol dir viure en una societat secular?
- b) El pluralisme religiós. Diversitat religiosa, minories i pluralisme. Què és i què no és una societat plural?, quins models de pluralisme religiós existeixen?
- c) Revitalització religiosa i fonamentalisme. La revifalla de les religions. L'emergència de corrents fonamentalistes en el marc d'unes societats secularitzades i plurals. El fonamentalisme protestant i els "fonamentalismes" catòlic, islàmic i jueu.
- d) Immigració i diversitat religiosa. Globalització, religions a la diàspora i religions transnacionals.

Metodologia

Classes magistrals

Seminaris sobre les lectures obligatòries

Treball sobre les lectures obligatòries

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	23	0,92	1331:E01.18 , 1331:E01.19 , 1331:E02.10 , 1331:E01.20 , 1331:E02.11 , 1331:E05.13 , 1331:E05.15 , 1331:E08.02 , 1331:E08.01 , 1331:E05.14 , 1331:E02.12
Seminaris	15	0,6	1331:E09.18 , 1331:T03.00 , 1331:E09.19
Tipus: Supervisades			
Tutories	25	1	1331:T03.00
Tipus: Autònomes			
Treball de l'estudiant	65	2,6	1331:E01.18 , 1331:E01.20 , 1331:E02.11 , 1331:E05.13 , 1331:E05.15 , 1331:E08.02 , 1331:E09.18 , 1331:T03.00 , 1331:E09.19 , 1331:E09.17 , 1331:E08.01 , 1331:E05.14 , 1331:E02.12 , 1331:E02.10 , 1331:E01.19

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura constarà de les següents parts:

1) Participació activa en les pràctiques de discussió de textos: Es tracta d'una activitat relacionada amb el material bibliogràfic de lectura obligatòria. Cal haver assistit, com a mínim, al 80% dels seminaris; en el cas de no assolir l'assistència mínima, la qualificació serà de 0 i no podrà fer mitjana amb la resta de qualificacions. El pes de la participació en els seminaris és del 30%.

2) Prova escrita individual al final de curs: Hi haurà una prova escrita individual al final de curs que puntuarà un 50% de la nota. Es farà mitjana a partir del 4.

3) Comentari de text: Es portarà a terme un treball individual que consistirà en una comentari de text d'alguna de les lectures obligatòries. El treball implicarà la realització de tutories regulars amb el professor i el lliurament es farà el dia de la prova escrita. El treball comptarà el 20% de la nota.

Retorn de treballs: Els treballs de comentari de text es tornaran en el dia i hora fixat com a tutoria de revisió.

Avaluació compensatòria:

Els alumnes de Grau o Llicenciatura que no hagin aprovat la part de comentari de text, podran presentar una segona versió del treball el dia de l'avaluació compensatòria, fixat per la Facultat.

Definició de No presentat: Un/a alumne tindrà la qualificació de "no presentat" en cas de no haver lliurat un mínim del 80% de les evidències que calen per obtenir una qualificació en l'assignatura. És a dir, és obligatori fer la prova escrita individual (50%) i haver participat activament en la majoria de pràctiques.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Seminari 10 i 11: Discussió d'una selecció del textos sobre el bloc 2.3.: Revitalització religiosa i fonamentalisme	5	4	0,16	1331:E01.18 , 1331:E01.19 , 1331:E02.10 , 1331:E01.20 , 1331:E05.13 , 1331:E05.15 , 1331:E08.02 , 1331:E09.18 , 1331:T03.00 , 1331:E09.19 , 1331:E09.17 , 1331:E08.01 , 1331:E05.14 , 1331:E02.12 , 1331:E02.11
Seminari 1: Presentació i contextualització del text de Peter L. Berger (1971 [1967]). Para una teoría sociológica de la religión. Barcelona, Kairós.	2,5	2	0,08	1331:E01.18 , 1331:E09.17 , 1331:E08.02 , 1331:E08.01 , 1331:E01.20 , 1331:E02.10 , 1331:E02.11 , 1331:E05.14 , 1331:E02.12 , 1331:E01.19
Seminari 2: Discussió sobre una selecció del text de Peter L. Berger (1971 [1967]). Para una teoría sociológica de la religión. Barcelona, Kairós.	2,5	2	0,08	1331:E01.18 , 1331:E01.19 , 1331:E01.20 , 1331:E05.13 , 1331:E02.11 , 1331:E02.10 , 1331:E05.14 , 1331:E08.02 , 1331:E09.17 , 1331:E08.01
Seminari 3: Presentació, contextualització i discussió del text de Peter L. Berger (1994 [1992]). Una gloria lejana: La búsqueda de la fe en época de credulidad. Barcelona, Herder.	2,5	2	0,08	1331:E01.18 , 1331:E01.19 , 1331:E01.20 , 1331:E02.10 , 1331:E02.12 , 1331:E08.02 , 1331:E09.17 , 1331:E08.01 , 1331:E02.11
Seminari 4: Presentació i contextualització del text de Thomas Luckmann (1973 [1967]). La religión invisible. Salamanca, Ediciones Sígueme.	2,5	2	0,08	1331:E01.18 , 1331:E01.19 , 1331:E02.10 , 1331:E02.12 , 1331:E09.17 , 1331:E08.02 , 1331:E08.01 , 1331:E05.14 , 1331:E05.13 , 1331:E02.11 , 1331:E01.20
Seminari 5: Discussió sobre una selecció del text de Thomas Luckmann (1973 [1967]). La religión invisible. Salamanca, Ediciones Sígueme.	2,5	2	0,08	1331:E01.18 , 1331:E01.19 , 1331:E01.20 , 1331:E02.11 , 1331:E05.13 , 1331:E08.01 , 1331:E09.17 , 1331:E08.02 , 1331:E05.14 , 1331:E02.12 , 1331:E02.10
Seminari 6 i 7: Discussió sobre una selecció de lectures del bloc 2.1.: El procés de secularització.	5	4	0,16	1331:E01.18 , 1331:T03.00 , 1331:E09.19 , 1331:E09.18 , 1331:E09.17 , 1331:E08.02 , 1331:E08.01 , 1331:E05.15 , 1331:E05.14 , 1331:E01.20 , 1331:E02.10 , 1331:E02.11 , 1331:E05.13 , 1331:E02.12 , 1331:E01.19
Seminari 8 i 9: Discussió sobre una selecció de lectures del bloc 2.2.: El pluralisme religiós.	5	4	0,16	1331:E01.18 , 1331:T03.00 , 1331:E09.19 , 1331:E09.18 , 1331:E09.17 , 1331:E08.02 , 1331:E08.01 , 1331:E05.15 , 1331:E05.14 , 1331:E05.13 , 1331:E02.12 , 1331:E02.11 , 1331:E02.10 , 1331:E01.20 , 1331:E01.19

Bibliografia

Bibliografia obligatòria

Peter L. Berger (1971 [1967]). *Para una teoría sociológica de la religión*. Barcelona, Kairós.

Peter L. Berger (1994 [1992]). *Una gloria lejana: La búsqueda de la fe en época de credulidad*. Barcelona, Herder.

Thomas Luckmann (1973 [1967]). *La religión invisible*. Salamanca, Ediciones Sígueme.

Bibliografía recomanada

Bibliografía general

Bloc 1. Introducció teòrica, metodològica i conceptual

- Berger, P. L. (1999). *El dosel sagrado: para una teoría sociológica de la religión*. Editorial Kairós.
- Beckford, J. A. (2003). *Social Theory and Religion*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Durkheim, E. (1987). *Les formes elementals de la vida religiosa*, Barcelona: Edicions 62
- Estruch, J. (2002). *El mundo de las sectas*. Arbor, 171(676), 803-817.
- Prat, J (2007). *El estigma del extraño*. Barcelona: Ariel.
- Weber, M., (2001). *Ensayos sobre sociología de la religión*. 3vol., Madrid, Taurus.

Bloc 2. Els grans eixos actuals de la recerca

- Berger, P., Davie, G., & Fokas, E. (2008). *Religious America, Secular Europe?: A Theme and Variations*. London: Ashgate Pub Co.
- Berger, P. L., & Luckmann, T. (1997). *Modernidad, pluralismo y crisis de sentido: la orientación del hombre moderno*. Paidós Iberica Ediciones SA.
- Berger, P. L. (1999). *The Desecularization of the World: Resurgent Religion and World Politics*. Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing.
- Berger, P. (1997). *El Pluralismo y la Dialéctica de la Incertidumbre*. Estudios Públicos, 67.
- Casanova, J. (1994). *Public religions in the modern world*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Casanova, J (2007). "La inmigración y el nuevo pluralismo religioso: una comparación Unión Europea/Estados Unidos" *Revista CIDOB d'afers internacionals*, 77.
- Davie, G. (2002). *Europe: The Exceptional Case*. London: Darton, Longman and Todd.
- Estruch, J. (1996). *Secularització i pluralisme en la societat catalana d'avui*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- Hervieu-Léger, D (2005). *La religión, hilo de memoria*. Barcelona: Herder.
- Luckmann, T. (1967). *The invisible religion: The problem of religion in modern society*. Macmillan New York.